

## GRAMATYKA



### OSOBLIWOŚCI W ODMIANIE RZECZOWNIKÓW: KSIĄŻĘ, KSIĘŻYC, KSIĄDZ

KSIĄŻĘ		KSIĘŻYC		KSIĄDZ	
L.P.	L.M.	L.P.	L.M.	L.P.	L.M.
M. książę	książęta	M. księżyc	księżyce	M. ksiądz	księża
D. księcia	książąt	D. księżycy	księżyców	D. księdza	księży
C. księciu	książętom	C. księżycowi	księżycom	C. księdzu	księżom
B. księcia	książąt	B. księżyc	księżyce	B. księdza	księży
N. księciem	książętami	N. księżycem	księżycami	N. księdzem	księżmi
Mc. księciu	książętach	Mc. księżycu	księżycach	Mc. księdzu	księżach
W. książę	książęta	W. księżycu	księżyce	W. księże	księża

#### Proszę uzupełnić.

1. Ten zamek został wzniesiony przez \_\_\_\_\_ (książę) Bolesława.
2. Czytam o dawnych \_\_\_\_\_ (książę - l.m.).
3. Marzysz o \_\_\_\_\_ (książę) z bajki?
4. Claire Lademacher poślubiła \_\_\_\_\_ (książę) Luksemburga Feliksa.
5. Zamek \_\_\_\_\_ (książę - l.m.) Pomorskich przygotowuje i organizuje koncerty.
6. Po mszy \_\_\_\_\_ (ksiądz) zjadł obiad w towarzystwie innych \_\_\_\_\_ (ksiądz - l.m.).
7. Urlop nie jest przywilejem osób świeckich i przysługuje także \_\_\_\_\_ (ksiądz - l.m.).
8. Nie wszyscy \_\_\_\_\_ (ksiądz - l.m.) są zobowiązani do zachowania celibatu.
9. Znam sympatycznego \_\_\_\_\_ (ksiądz).
10. W 1969 człowiek wylądował na \_\_\_\_\_ (księżyc).
11. Ciemna strona \_\_\_\_\_ (księżyc) to półkula nieoświetlona przez Słońce
12. Ganimedes jest największym \_\_\_\_\_ (księżyc) w Układzie Słonecznym.
13. Średnica \_\_\_\_\_ (księżyc) wynosi nieco więcej niż 1/4 średnicy Ziemi.
14. W Wikipedii znajdują się informacje na temat \_\_\_\_\_ (księżyc - l.m.) planet w Układzie Słonecznym.



**Książę, ksiądz i księżyc** to wyrazy należące do jednej rodziny wyrazów. Ksiądz w czasach prastłowiańskich był niekoronowanym władcą. Dzieckiem księdza był książę (pierwotnie *to książę*, później *ten książę*). W średniowieczu powstały tzw. nazwy odojcowskie: od król - królewic(z), od pan - panic(z) i od ksiądz - księżyc. Później księdzem zaczęto nazywać duchownego, księciem - niekoronowanego władcę, a księżycem - satelitę Ziemi (XV w.). Słońce uważano za wielkiego władcę, a świecące nocą ciało niebieskie za małego władcę, czyli księżyc.